

Δημήτρης Σταμούλης

Μετά την αναστολή της ΕΓΣΣΕΕ το 2012, που μείωσε τον κατώτερο μισθό, πάνω από 100.000 άτομα προστέθηκαν με σχέση πλήρους απασχόλησης στο εργατικό δυναμικό. Αντί όμως το σύνολο του κόστους μισθοδοσίας να αυξηθεί, μειώθηκε, αφού περισσότεροι εργαζόμενοι αμείφθηκαν με λιγότερα κατά μέσο όρο.

Εκτίναξη των ελαστικών σχέσεων εργασίας σε απόλυτους αριθμούς και ποσοστά, και παράλληλα μείωση του μέσου μηνιαίου μισθού σχεδόν κατά 15,5% για τις θέσεις πλήρους απασχόλησης και κατά 34% για τις θέσεις μερικής απασχόλησης, μέσα στα τελευταία τέσσερα χρόνια (2012-2016), προκύπτει από τη σύγκριση των αντίστοιχων στοιχείων του ΙΚΑ για την απασχόληση. Το έτος 2012 ξεκίνησε η υλοποίηση της περίφημης Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου (ΠΥΣ) 6/2012 από την κυβέρνηση Παπαδήμα, η οποία ανέστειλε την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας που ίσχυε έως τότε και καθιέρωσε μισθό 586 και 511 ευρώ μεικτά για τους πάνω και κάτω από 25 χρόνων, αντίστοιχα. Η μείωση του κατώτατου μισθού έφτασε στο 32% για τους εργαζόμενους κάτω των 25 ετών και στο 22% για τους εργαζόμενους από 25 ετών και άνω.

Όλο το αντεργατικό καθεστώς που έστησαν οι προηγούμενες μνημονιακές κυβερνήσεις όλων των αποχρώσεων, διατηρείται αλώβητο και από τη σημερινή κυβέρνηση των ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, αποδίδοντας ανάλογους «καρπούς» από τον κόπο των εργαζόμενων, όπως θα δούμε και από τα στοιχεία του ενός χρόνου διακυβέρνησης Τσίπρα.

Τα στοιχεία που εκδίδει το ΙΚΑ βασίζονται στις ΑΠΔ που καταθέτουν οι λεγόμενες «κοινές επιχειρήσεις» (δεν συμπεριλαμβάνονται τα οικοδομοτεχνικά έργα), οι οποίες συγκεντρώνουν τη συντριπτική πλειοψηφία των μισθωτών.

Οι θέσεις πλήρους απασχόλησης μεταξύ των ετών 2012-2016 μπορεί να παρουσίασαν αύξηση κατά 102.525 (8,69%), ωστόσο το σύνολο της μισθοδοσίας, την ίδια περίοδο, **μειώθηκε κατά 8,08%, από 1,7 δισ. ευρώ το 2012 σε 1,56 δισ. ευρώ το 2016.**

Δηλαδή, μετά την υπογραφή της ΠΥΣ που μείωσε τον κατώτερο μισθό, πάνω από 100.000 άτομα προστέθηκαν με σχέση πλήρους απασχόλησης στο εργατικό δυναμικό. Αντί όμως το σύνολο του κόστους μισθοδοσίας να αυξηθεί, παρουσίασε σημαντική μείωση, δηλαδή **περισσότεροι εργαζόμενοι αμείφθηκαν με λιγότερα κατά μέσο όρο.**

Απόρροια της κατάστασης αυτής είναι και η μείωση του μέσου μισθού των θέσεων πλήρους απασχόλησης κατά **15,43%**, την περίοδο 2012-2016. Το 2012 (Ιανουάριος) ο μέσος μηνιαίος μισθός ήταν 1.442,39 ευρώ μεικτά (περίπου **1.200** ευρώ) και το 2016 έπεσε στα 1.219,16 ευρώ μεικτά (περίπου **1.000** ευρώ καθαρά).

Εντυπωσιακή είναι και η άνοδος της μερικής απασχόλησης μεταξύ των ετών 2012-2016. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΙΚΑ, η μερική απασχόληση αυξήθηκε κατά 73,85%. Τον Ιανουάριο του 2012, οι θέσεις μερικής απασχόλησης ήταν 294.886, για να ξεπεράσουν τον Ιανουάριο του 2016 το μισό εκατομμύριο, φτάνοντας τις 512.684!

Εάν λάβουμε υπόψη τα στοιχεία του συστήματος ΕΡΓΑΝΗ που υπολογίζουν τις προσλήψεις πλήρους, μερικής και εκ περιτροπής απασχόλησης σε ετήσια βάση, προκύπτουν ανάλογες τάσεις:

Το 2013, οι νέες συμβάσεις πλήρους απασχόλησης ανήλθαν σε 612.530 ενώ οι μερικής και εκ περιτροπής (αθροιστικά) ανήλθαν σε 523.000, το 2014 η σχέση αντιστράφηκε, με 775.000 συμβάσεις πλήρους απασχόλησης και 790.000 συμβάσεις ελαστικής απασχόλησης και το 2015 η τάση αυτή παγιωποιήθηκε με 805.064 συμβάσεις πλήρους απασχόλησης, ενώ **για πρώτη φορά οι συμβάσεις μερικής και εκ περιτροπής απασχόλησης έσπασαν το όριο του ενός εκατομμυρίου!**

Η επέκταση της ελαστικής απασχόλησης είναι από τους βασικότερους λόγους αύξησης της απασχόλησης, μόνο που αυτό σημαίνει ότι **μια θέση πλήρους απασχόλησης μοιράστηκε σε δύο και τρεις εργαζόμενους.** Επίσης προκύπτει το προφανές συμπέρασμα της ραγδαίας επέκτασης και κυριαρχίας των ευέλικτων μορφών απασχόλησης.

Από το 2008, ο εργατικός μισθός έχει πέσει σήμερα πολύ πιο κάτω και από την έναρξη της κρίσης

Η «μοίρα» των θέσεων μερικής απασχόλησης ως προς τις αποδοχές είναι ακόμα χειρότερη από αυτή των θέσεων πλήρους απασχόλησης. Τον Ιανουάριο του 2012, ο μέσος μηνιαίος

μισθός για μια θέση μερικής απασχόλησης ήταν 604,22 μεικτά (περίπου 500 ευρώ καθαρά), για να φτάσει τον Ιανουάριο του 2016 τα 400,84 ευρώ μεικτά (περίπου 345 ευρώ καθαρά). Δηλαδή μειώθηκε 203,88 ευρώ ή κατά 33,88%.

Εκ πρώτης όψεως, η συνολική δαπάνη για τη μισθοδοσία, που αφορά στις θέσεις μερικής απασχόλησης αυξήθηκε μεταξύ των ετών 2012-2016 κατά 15,33%, Αυτό όμως δεν οφείλεται σε αύξηση των αποδοχών (όπως φαίνεται και από την πτώση του μέσου μηνιαίου μισθού), **αλλά στην τεράστια αύξηση των θέσεων κατά 73,85%.**

Εάν εξεταστεί η εξέλιξη της μισθολογικής δαπάνης που αφορά το σύνολο των θέσεων πλήρους και μερικής απασχόλησης, από το 2008 προκύπτει ότι ο εργατικός μισθός έχει πέσει σήμερα σε επίπεδα πολύ πιο κάτω και από την έναρξη της κρίσης.

Στο σύνολο των κοινών επιχειρήσεων (πλην κατασκευών), σε ασφαλισμένους με πλήρη απασχόληση, τον Ιανουάριο του 2008 -στοιχεία ΙΚΑ- το μέσο (μεικτό) ημερομίσθιο ανερχόταν σε 55 ευρώ και ο μέσος (μεικτός) μισθός σε 1349 ευρώ ενώ για ασφαλισμένους με μερική απασχόληση τα αντίστοιχα ποσά ήταν 29,3 ευρώ και 538,9 ευρώ.

Τον ίδιο μήνα του 2012 καταγράφηκε μια μικρή αύξηση στο μέσο ημερομίσθιο με 60,5 ευρώ και το μέσο μισθό με 1442 ευρώ για πλήρη απασχόληση, και με 31,4 ευρώ και 604 ευρώ για μερική απασχόληση. Το 2016 εργαζόμενος πλήρους απασχόλησης αμειβόταν με μειωμένο κατά 13% μέσο ημερομίσθιο (52,25 ευρώ) και μειωμένο κατά 15% μέσο μισθό (1.219,69 ευρώ). Αλλά και ο εργαζόμενος μερικής απασχόλησης αμειβόταν με μειωμένο ημερομίσθιο κατά 25% (23,5 ευρώ) και μειωμένο μισθό κατά 33% (400,84 ευρώ).

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο προκύπτει από το σύνολο της μισθοδοσίας. Τον Ιανουάριο του 2009, το σύνολο των εργατικών μισθών υπολογιζόταν σε 2,21 δισ. ευρώ και αντιστοιχούσε σε 1,81 εκατ. εργαζόμενους. Τον Ιανουάριο του 2016, το σύνολο της μισθοδοσίας έπεσε στα 1,76 δισ. ευρώ για 1,79 εκατ. εργαζόμενους. Με άλλα λόγια, το κεφάλαιο αφείρεσε από το σύνολο του εργατικού εισοδήματος μισό δισ. ευρώ το μήνα ή 7 δισ. ευρώ το χρόνο, επιπλέον όσων αφαιρούσαν το 2009.

Τεράστια πτώση της απασχόλησης και των μισθών είναι τα βασικά χαρακτηριστικά και σε ό,τι αφορά τον κλάδο της οικοδομής, σύμφωνα με τα στοιχεία που δίνει το ΙΚΑ.

Πιο συγκεκριμένα, ο αριθμός των ασφαλισμένων οικοδόμων τον Ιανουάριο του 2009 ήταν 119.242 και τον Ιανουάριο του 2016 ήταν μόλις 30.907, που σημαίνει **μείωση 75%! Το μέσο**

ημερομίσθιο τον Ιανουάριο του 2009 ήταν 66,87 ευρώ μεικτά και τον Ιανουάριο του 2016 έφτασε μόλις τα 41,19 ευρώ μεικτά (**πτώση 38,4%**)!

Δυσμενέστερη είναι η θέση των εργαζόμενων και κατά τη διάρκεια του ενός χρόνου διακυβέρνησης από τη συμμαχία ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ.

Συγκρίνοντας τα βασικά μεγέθη Ιανουαρίου 2016 και Ιανουαρίου 2015, και παρά το ότι ο αριθμός των ασφαλισμένων στις κοινές επιχειρήσεις αυξήθηκε κατά 5,08%, στα οικοδομοτεχνικά έργα κατά 2,88% και στο σύνολο των επιχειρήσεων κατά 5,04% (με πλήρη απασχόληση η αύξηση ήταν 3,98%, ενώ με μερική απασχόληση 9,54%), το μέσο ημερομίσθιο στις κοινές επιχειρήσεις μειώθηκε κατά 1,86%, στα οικοδομοτεχνικά έργα μειώθηκε κατά 2,92% και στο σύνολο κατά 1,89%. Αντίστοιχα, μειώθηκε ο μέσος μισθός μειώθηκε στις κοινές επιχειρήσεις κατά 3,51% και στα οικοδομοτεχνικά έργα κατά 2,20%.

Δημοσιεύθηκε στο ΠΡΙΝ, 11.9.2016